

KAVRAM ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN İLKOKUL 2. SINIF HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABINA YANSIMALARI

THE REFLECTIONS OF THE TEACHING METHODS AND TECHNIQUES USED IN CONCEPT TEACHING ON THE PRIMARY SCHOOL 2nd GRADE LIFE SCIENCE LESSON BOOK

Araştırma Makalesi

Perihan ŞARA HÜRSOY¹ Ramazan DEMİR²

Makale gönderim tarihi: 20 Şubat 2023

Makale kabul tarihi : 3 Mayıs 2023

Özet

Kavram, yaşamımızda olup biten olayları anlamlandırabilmek için kullandığımız soyut fikirlere verilen isimlerdir. Kişilerin kavramlara yüklediği anlamları birçok faktör etkilediği için kavram öğretiminde bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Bu araştırmada ilkokul 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında (Dokumacı vd., 2021) yer alan kavramlar ve bu kavramların hangi öğretim yöntem teknikleriyle öğrencilere verilmeye çalışıldığı araştırılmıştır. Araştırma nitel desende tasarlanmış olup veriler doküman analizi tekniğiyle toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre ilkokul 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında 49 ana kavram ve konu içlerinde değinilmiş 12 kavrama rastlanmıştır. Tespit edilen kavramların öğretiminde 15 farklı öğretim yöntem ve tekniğinin toplamda 86 kez kullanıldığı görülmüştür. Ders kitabında kavram öğretiminde oyunla öğretim, drama gibi etkinliklere ve teknolojik alt yapı gerektiren öğretim yöntem tekniklerine hiç yer verilmediği, gezi gözleme bir kez yer verildiği görülmektedir. Çoktan seçmeli sorular, boşluk doldurma, soru-cevap, kısa cevaplı sorular gibi öğretim tekniklerine ise çokça yer verildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kavram, kavram öğretimi, yöntem ve teknik, hayat bilgisi.

Abstract

Concepts are the names given to the abstract ideas we use to make sense of the events happening in our lives. Concepts are intangible and intangible, they are a unit of thought. For this reason, examples are seen in real life, not the concepts themselves. Since many factors such as past experiences, family, environment and personality affect the meanings that people ascribe to concepts, individual differences should be taken into account in concept teaching; Activities should be designed based on the student's interests and needs. In this research, the concepts in the primary school 2nd grade Life Studies textbook and the teaching methods and techniques that these concepts are tried to be given to the students were investigated. The research was designed in a qualitative pattern and the data were collected using the document analysis technique. Descriptive analysis was used in the analysis of the collected data. According to the results of the research, 49 main concepts and 12 concepts mentioned in the subject were found in the primary school 2nd grade Life Studies textbook. It was observed that 15 different teaching methods and techniques were used in total 86 times in the teaching of the identified concepts. Based on these findings, a number of suggestions were made to contribute to the field.

Keywords: concept, concept teaching, method and technique, life science.

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, perihan.sara@usak.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7191-2582

² Öğretmen, Nuri Şeker İlkokulu, rdmr6464@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4616-9050

GİRİŞ

Kavram, hayatımızda olup bitenleri daha iyi anlayabilmemiz için öğrenmemiz gereken soyut fikirlere verilen addır. Kavram TDK (2022) tarafından “Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım, mefhum, konsept, nosyon.” şeklinde tanımlamaktadır. Birden fazla nesne, olay, eylem vb. benzer veya zıt yönlerine göre gruplandırılarak birbirinden ayırt edilir. Bu gruplara verilen adlar ise birer kavramı temsil etmektedir. Kavramlar, elle tutulup gözle görülen somut nesne veya olaylar değildir. Bu sayılanların bir araya gelmesiyle meydana gelen düşünce birimleridir. Bu sebepten gerçek hayatta kavramları değil sadece onların örneklerini bulabiliriz (Çaycı, Demir, Başaran, & Demir, 2007).

Canlı ve cansızları, olayları, eylemleri ortak özelliklerine göre sınıflamaya ve bu sınıflamalara bütüncül bir anlayış geliştirmeye kavram öğrenme denir (Özyürek, 1983). Kavramların çerçevesi bellidir ancak her insanda harfi harfine aynı düşünceyi çağrıştırmaz. Bireylerin geçmiş yaşantıları, deneyim, çevresi, yetiştiği aile kavramlara yüklediği anlamları etkilemektedir. Bu sebeple kavram öğretiminde bireysel farklılıkların; öğrencilerin geçmiş yaşantı, bilgi, deneyimlerinin ve yetiştiği çevrenin mutlaka dikkate alınması ve buna göre bir eğitim planlanması gerekir (Kubat, 2018; Toth, 2014).

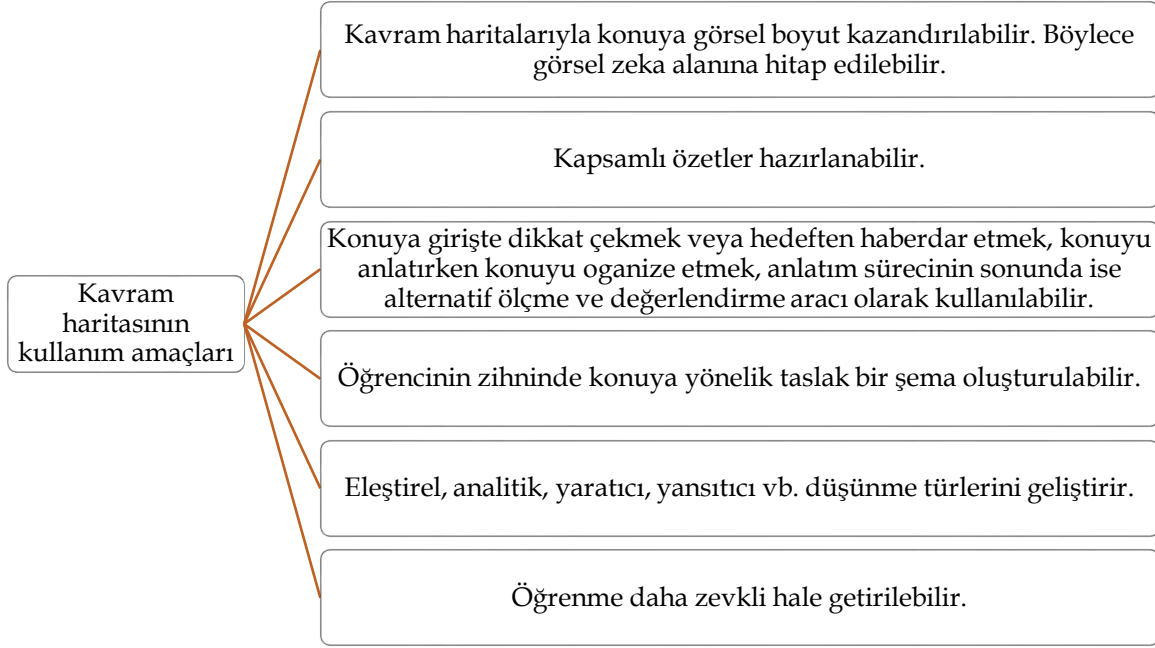
Kavram öğretiminde sadece geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılması öğretimin başarısını olumsuz etkileyecektir. Bunun yerine kavram öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılabilir. Bunlara ek olarak somut yaşantıya dayalı, öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerine de çokça yer vermek gerekir (Micallef & Newton, 2022).

Kavram öğretim yöntem ve tekniklerinin faydaları şu şekilde sıralanabilir (Herman, Aschbacher, & Winters, 1992):

- Öğrenciler ortaya ürün çıkarma fırsatı bulur.
- Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.
- Etkili ve kalıcı öğrenmeler gerçekleşir.
- Öğrencilerin sorumluluk duygusu gelişir.
- Öğrenilenlerin gerçek hayata transferine fırsat verir.
- Öğrencilerin, geçmiş bilgi ve deneyimleriyle yeni öğreneceği bilgiler arasında ilişki kurmasını sağlar.

Kavram öğretiminde kullanılacak öğretim teknikleri; kavram-zihin-bilgi haritaları, kavram karikatürleri, anlam çözümleme tabloları, çalışma yaprakları, v-diyagramı, yapılandırılmış grid, tekzip (çürütme) metinleri, analogi, tahmin-gözlem-açıklama vb. şeklinde sıralanabilir (Çetinkaya & Taş, 2011). Aşağıda kavram öğretiminde kullanılan teknikler hakkında kısaca bilgi verilmektedir.

Kavram Haritaları: Kavram haritalarında bilgi hiyerarşik ve ardışık olarak verilir. Burada amaç konuya yönelik önemli başlıkları ve bu başlıklar arasındaki ilişkiyi öğretmektir (Ausubel, 1968; Davies, 2011). Kavram haritaları anlamlı öğrenmeyi sağlamak için kullanılmaktadır.

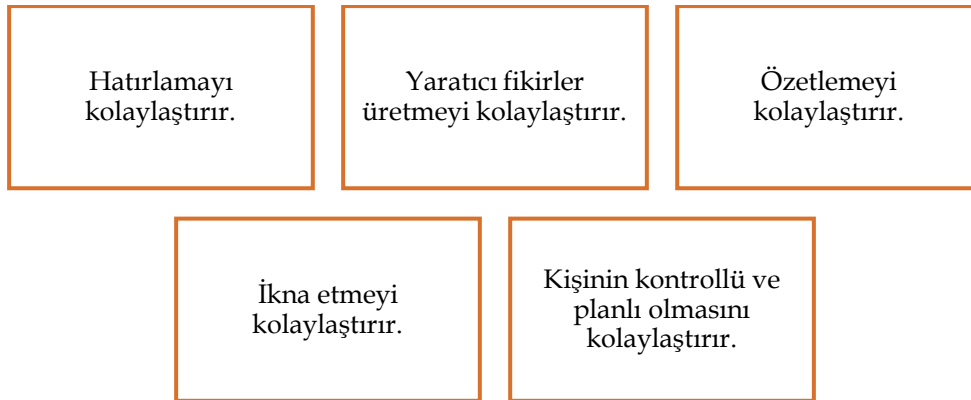

Şekil 1. Kavram haritalarının kullanım amaçları (Kaşlı, Aytaç, & Erdur, 2001)'den uyarlanmıştır.

Yukarıda sayılan avantajlarıyla birlikte uygulama aşamasında görülebilecek birtakım güçlükler de olabilir. Bu güçlükler şu şekilde sıralanabilir:

- ❖ Çok fazla şekil, çizgi ve bağlantı içeren iyi kurgulanmamış bir kavram haritası öğrencilerde kafa karışıklığına sebep olabilir.
- ❖ Bağlantıların yanlış oluşturulması kavram yanlışlığına sebep olabilir.
- ❖ Öğrencilerin dikkatinin dağılmasına yol açabilir.
- ❖ Gereğinden fazla bilgi verilmesi öğrenmeyi zorlaştırabilir.
- ❖ Öğrencilerin dikkati konunun yanlış bölümlerine kayabilir.
- ❖ Kavram haritaları her konuya uygulamak için uygun değildir (Kılınç, 2007).

Zihin Haritaları: Düşünce ya da ilişki haritası şeklinde de adlandırılır. Merkezde bir resim ya da anahtar ifade bulunur. Bu anahtar ifadeden yola çıkarak yeni fikirlere ulaşılmaya çalışılır. Ulaşılan yeni fikirlerin anahtar ifadeden kopuk olmamasına özen gösterilmelidir (Mueller, Johnston, Bligh & Wilkinson, 2002). Kavram haritalarından farklı olarak zihin haritalarında hiyerarşik ve ardışık bir düzen yoktur. Bu teknikte amaç yaratıcı ve kavram haritalarına nispetle daha karmaşık düşünce tarzını geliştirmektir (Davies, 2011). Zihin haritalarının kullanım amaçları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

Şekil 2. Zihin haritasının kullanım amaçları (Buzan & Buzan, 2021)'den uyarlanmıştır.

Kavram Karikatürleri: Karikatür kelimesi TDK (2022) tarafından “İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim” şeklinde tanımlanmaktadır. Kavram karikatürleri ise karikatürlerden biraz daha farklıdır. Kavram karikatürlerinde amaç öğrencilerde bilimsel düşünme aşamalarına uygun eleştirel düşünme, sorgulama ve tartışma kültürünü geliştirmektir. Karikatürler sadece insanları eğlendirmeyi amaçlamaktadır ancak kavram karikatürleri eğlendirirken bilimsel düşünmeyi de amaçlamaktadır (İnel, Balım, & Evrekli, 2009). Kavram karikatürlerinde görsellere sıkça yer verilmektedir bu da daha etkili bir öğrenme gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır. Kavram karikatürleri ile dersi daha eğlenceli hale getirmek ve daha kalıcı öğrenmeler sağlamak mümkündür (Erdoğan & Özsevgeç, 2021).

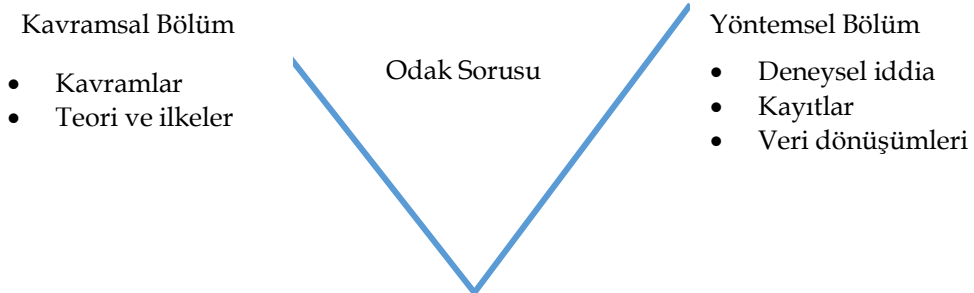
Kavram karikatürlerinin kullanım amaçları

- Öğrenilen bilgilerin transferine olanak tanır.
- Kavram öğretiminde kullanılabilir.
- Kavram yanlışlarının tespitinde kullanılabilir.
- Öğrencilere düşüncelerini ifade etme fırsatı verir.
- Birden fazla zeka alanına hitap edilebilir. (Ör: Görsel ve sosyal zeka)
- Ders daha zevkli hale getirilebilir.
- Farklı düşünme türleri gelişir.
- Dikkat çekme amacıyla kullanılabilir.
- Alternatif ölçme ve değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.

Şekil 3. Kavram karikatürlerinin kullanım amaçları (Uğurel, Kesgin, & Karahan, 2013)

V-Diyagramı: Daha çok fen öğretimi ve laboratuvar etkinliklerinde kullanılan V-Diyagramı öğrencilere konunun kavramsal çerçevesi ile uygulama kısmı arasında ilişki kurma imkânı vermesi sebebiyle etkili bir kavram öğretim tekniği olarak kabul edilmektedir (Passmore, 1998; Nakiboğlu & Meriç, 2000). V-diyagramı; odak sorusu, kavramsal - teorik bilgiler ve yöntem -uygulama kısmı olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. V-diyagramın bölümleri şu şekildedir: (Nakiboğlu & Meriç, 2000)

- **Odak Sorusu:** Araştırılacak problem sorusunun yer aldığı bölümdür.
- **Araç-Gereçler:** Uygulama aşamasında kullanılacak araç ve gereçler burada verilir.
- **Kavramlar:** Gerçekleştirilecek deneye yönelik temel kavramlar, bu kavramlara yönelik terim ve ifadeler burada verilir. Tüm bunlar deneyden önce yazılır. Böylece öğrenci deney hakkındaki temel kavram ve ifadeleri öğrenir.
- **Teori ve İlkeler:** Gerçekleştirilecek deneyle ilgili yol gösterici olacak teori ve ilkeler burada verilir.
- **DeneySEL İddia:** Odak sorusuna verilen cevapların yer aldığı bölümdür. DeneySEL iddia kavramlarla ve teori-ilkelerle tutarlı olmalıdır.
- **Veri Dönüşümleri:** Gerçekleştirilen deneyin daha sistemli ve anlaşılır şekilde yeniden sunulduğu bölümdür.
- **Kayıtlar:** Deneyin uygulama aşamasında elde edilen bulgular ve tüm deney sonuçları bu bölümde verilir.

Şekil 4. V-Diyagramı Bölümleri (Kırılmazkaya & Kırbağ Zengin, 2016)

Anlam Çözümleme Tabloları: Kavramlar arasındaki ilişkileri, ortak ve zıt yönleri gösteren anlam çözümleme tabloları etkili kavram öğretim tekniklerinden biridir. Kavram çözümleme tabloları iki boyuttan oluşmaktadır. Tablonun bir boyutunda temel kavramlar yer alırken diğer boyutunda ise temel kavramların sınıflandırılmak istenen özellikleri yer alır. Anlam çözümleme tabloları öğrencilere hazır olarak verilebileceği gibi öğrencilerle birlikte ders esnasında da oluşturulabilir. Böylece bilginin öğrenci zihninde yapılanması sağlanabilir (Nichols ve Rupley, 2004; Aydın ve Balım, 2005; Caner, 2008). Anlam çözümleme tabloları sadece konu anlatırken kullanılmaz. Alternatif ölçme değerlendirme aracı olarak da kullanılabilir.

Tablo 1. Örnek anlam çözümleme tablosu

	Katı	Sıvı	Gaz
Oksijen			X
Benzin		X	
Taş	X		
Su		X	
Masa	X		

Çalışma Yaprakları: Çalışma yaprakları uygulama basamaklarının adım adım belirtildiği, öğrencilere bilgiyi anlamlandırma olanağı tanıyan, bireysel ya da grupla uygulanabilen önemli kavram öğretim tekniklerinden biridir. Öğrenci, çalışma yapraklarını bireysel olarak kullandığında kendi öğrenme stiline ve hızına uygun ilerleme imkânı bulabilir. Öğrencinin kendi hızında ilerleme imkânı bulması derse ve konuya karşı olumlu tutum geliştirmesine, konuyu daha iyi öğrenmesine ve özgüveninin gelişmesine katkı yapmaktadır. Grupla kullandığında ise yardımlaşma, paylaşma, saygı, sorumluluk vb. kişisel özelliklerin gelişmesine katkı sağlar (Kaymakçı, 2012).

Literatür tarandığında hayat bilgisi Dersinde kavram öğretimi ve kavram öğretiminde kullanılacak tekniklerin (Aktepe, Cepheci, Irmak, & Palaz, 2017), ilkökul 3. Sınıf öğrencilerinin kavramlara yönelik bilişsel yapılarının (Gündoğan & Gültekin, 2008), kavram haritalarının ve senaryoların kavram yanlışlarını gidermeye etkisinin (Taşkın Can, Yaşadı, Sönmezer, & Kesercioğlu, 2006), kavram karikatürlerinin öğrencilerin hayat bilgisine yönelik tutumuna etkisinin (Bütün Kar, 2021), Bilgisayar destekli öğretimin hayat bilgisi öğretimine etkisinin (Tay & Yıldırım, 2013), 2. Sınıf hayat bilgisi dersinde dün, bugün, yarın temasındaki kazanımların gerçekleşme düzeylerinin (Aydemir, Karalı, & Çelik, 2018) Kavram haritasıyla öğretimin geleneksel öğretime kıyasla öğrenci başarısına etkisinin (Mulkah Adebisi, Fatimah Abiola, & Lukman, 2021); tartışma, zihin ve kavram haritalarının aralarındaki farkların (Davies, 2011) araştırıldığı görülmektedir. Literatürde kavram öğretimiyle ilgili farklı araştırmalara rastlanmış ancak ilkökul ikinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında verilen kavramların ve bu kavramların öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin araştırıldığı bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu ihtiyaca yönelik olarak gerçekleştirilen bu çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada ilköğretim ikinci sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan kavramların neler olduğu ve bu kavramların öğrencilere hangi öğretim yöntem-teknikleriyle öğretildiği araştırılacaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

İlköğretim 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabında verilen kavramlar nelerdir?

İlköğretim 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında kavram öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri toplama süreci, veri toplama araçları, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ve son olarak da veri analizine yer verilmiştir. Araştırma doküman incelenmesi çalışması olduğundan etik kurul izni alınması gereken çalışmalar kapsamında ele alınmamıştır.

Araştırmanın Modeli

İlkokul 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında verilen kavramların neler olduğuna ve bu kavramların öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikleri belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada bu araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar, araştırmacılara konuyu derinlemesine inceleme fırsatı sunar. Nitel araştırma; "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma biçimidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006)." Bu çalışmada nitel modelin uygulanmasında doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizinde, araştırılması hedeflenen bir olgu hakkında bilgi içeren yazılı kitap, belge ya da dokümanların analizi yapılmaktadır. Bu bakımdan dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynakları olarak değerlendirilmektedir. Araştırmacı ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek olmadan, dokümanlar yoluyla elde edebilmektedir (Creswell, 2009). Bu çalışmada da veriler, herhangi bir gözlem ya da görüşmeye ihtiyaç duyulmadan ilkokul 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabı incelenerek toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma da veri toplama aracı olarak 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabı (Dokumacı vd., 2021). ve 2. sınıf hayat bilgisi öğretim programı kullanılmıştır. Araştırmacıardan bir tanesi araştırmanın yapıldığı dönemde ikinci sınıf okuttuğu için ikinci sınıf ders kitabı seçilmiştir. Veri toplama süreci üç aşamadan oluşmaktadır.

Birinci Aşama: 2.sınıf hayat bilgisi ders kitabı araştırmacılar tarafından taranarak yer alan kavramlar listelenmiştir. Çocuğa temel yaşam becerileri hayat bilgisi dersiyle tanıtılmaktadır. Bu sebeple kavramlar belirlenirken temel yaşam becerilerine yönelik olup olmadığına dikkat edilmiştir.

İkinci Aşama: Tarama sonucunda 2.sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan kavramlar listelenerek tablo haline getirilmiştir.

Üçüncü Aşama: İkinci aşamada listelenen kavramların, kitapta öğrencilere hangi öğretim yöntem ve tekniğiyle verildiğine bakılmıştır. Kavramların verildiği öğretim yöntem ve tekniklerin tespit edilmesinden sonra, hangi yöntem ve tekniğin kitapta toplamda kaç kez kullanıldığına bakılmıştır. Kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin kavram öğretimine uygunluğuna, öğrenci merkezli oluşuna, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayıp sağlamadığına dikkat edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde nitel analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analizde toplanan veriler, önceden belirlenmiş olan temalara yerleştirilerek yorumlanır (Strauss & Corbin, 1990). Betimsel analiz sürecinde toplanan veriler; öncesinde belirlenmiş olan temalara işlenir, betimlenir ve son olarak da yorumlanır. Bu araştırmada 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan üniteler tema olarak belirlenmiştir. Araştırmada; okulumuzda hayat, evimizde hayat, sağlıklı hayat, güvenli hayat, ülkemizde hayat ve doğada hayat olmak üzere altı tema belirlenmiştir (Dokumacı vd., 2021). Verilerin analizi bu altı temaya göre gerçekleştirilmiştir. Temalar betimsel analize uygun şekilde araştırmadan önce belirlenmiştir. Her bir araştırmacı ders kitabında yer alan kavramları ayrı ayrı incelemiş ve sonrasında bir araya gelerek kavramlara nihaî şeklini vermiştir. Nihaî şekli verilen kavramlar, öncesinde belirlenmiş olan temalara yerleştirilmiştir. Kavramların belirlenmesinden sonra, bu kavramların öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin her birinin kaç kez kullanıldığı tespit edilerek tablolaştırılmıştır.

Tutarlılık Çalışmaları

İlköğretim 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabındaki kavramlar tespit edilerek tablo haline getirilmiştir. Tespit edilen kavramlar, sınıf eğitimi alanında iki uzman ve iki sınıf öğretmeni tarafından farklı zamanlarda incelenmiştir. Uzmanlardan biri hayat bilgisi öğretimi alanında çalışmalar yapan on yıllık kıdeme sahip bir akademisyendir. Diğer uzman ise sınıf eğitimi alanında doktorasını yapmakta, aynı zamanda da sınıf öğretmenliğinde dokuzuncu yılını çalışmaktadır. Öğretmenlerden bir tanesi sınıf öğretmenliğinde yedinci yılını diğeri ise yirmi ikinci yılını çalışmaktadır. Araştırmacılar tespit ettikleri kavramları ve kavramların öğretiminde kullanılan yöntem-teknikleri ayrı ayrı tabloştırmıştır. Belirlenen kavramlarda görüş birliği sağlamak için farklı zamanlarda bir araya gelerek kavramlar karşılaştırılmıştır. Tüm kavramlarda ve kavramların öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinde nihai sonuca ulaşana dek uzmanlar arasında görüş alışverişi devam etmiştir (Erlandson vd., 1993) Zamana bağlı güvenilirliği sağlamak için 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan kavramlar ve kavramların öğretiminde kullanılan yöntem-teknikler farklı zamanlarda tekrar tekrar incelenerek kodlanmıştır. Böylece nesnellik sağlanmaya çalışılmıştır. Bazı konularda yer alan kavramların hangi adla kodlanacağına karar verilememiştir. Erlandson vd. (1993) söylediği gibi bu kodlar hakkında son karar verilene dek alan uzmanı ve öğretmenler hakkında görüş alışverişi devam etmiştir.

	Özel gereksinimli birey					1							1		
	Duyarlılık					1							1		
	Planlı olmak					1		1							
	İstek ve ihtiyaçlarım					2		1							
Sağlıklı hayat	Sağlıklı büyümek					1							1		
	Dengeli beslenme							1	1				1		
	Görgü					1							1		
	Temizlik				1	1									
	Sağlık Personeli				1			2							
	Sağlık hizmeti														
	Mevsime göre giyinme														
	Sağlıklı kıyafet												1		
Güvenli hayat	Ulaşım araçları				1	1									1
	Ulaşımında güvenlik kuralları														1
	Trafikte yardım									1			1		
	Acil Durum								1				1		
	Güvenli teknoloji					1									
	Güvenli oyun alanları ve araçları								1				1		
Ülkemizde hayat	Bayrak ve İstiklal Marşı												1		
	Milli Bayramlar ve Günler					1									
	Dini Gün ve Bayramlar					1									
	Kültürel Miras										1				

Ramazan Demir & Perihan Şara Hürsoy

	Göç									1				1			
	Üretim								1		1						
Doğada hayat	Canlılarda Yaşam											1		1			
	Doğal Unsurlar				1												
	Geri Dönüşüm				1					1							
	Doğa Olayları													1			
	Doğal Afet				1				1								
	Doğal Afetlere Yönelik Alınacak Tedbirler				1												
	Yönler									1					1		
	Gece Gündüz ve Mevsimler														1		

Yukarıdaki tabloda verilmiş olan 49 adet ana kavrama ek olarak 12 adet konu içlerinde değinilmiş kavrama rastlanılmıştır. Bunlar şu şekildedir: oyun, sevgi, saygı, bağlılık, şefkat, ısı kaybı, mikrop, güvenli oyun aracı, oyun kuralları, beslenme, barınma, soyunma.

Araştırma sonucunda tespit edilen kavramların öğretiminde 15 farklı öğretim yöntem ve tekniğinin kullanıldığı görülmüştür. Tespit edilen öğretim yöntem ve teknikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Kavram öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanım sıklığı

Öğretim Yöntem ve Tekniği	f
Kavram haritaları	1
Kavram Karikatürleri	2
Zihin Haritaları	1
Yapılandırılmış Grid	1
Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	1
Doğru Yanlış	19
Çoktan seçmeli sorular	7
Kısa cevaplı sorular	9
Açık uçlu sorular	8
Gezi gözlem	1
Soru Cevap	2
Örnek olay	1
Boşluk doldurma	21
Beyin fırtınası	1
Eşleştirme	11

İlkokul 2. sınıf hayat bilgisi ders kitabında 49 adet ana kavram ve ana kavramlara ek olarak konularda kısaca değinilmiş 12, toplamda ise 61 adet kavrama rastlanmıştır. Ders kitabında yer alan kavramlar tablo 2’de gösterilmiştir. Verilen kavramların öğretiminde 15 farklı öğretim yöntem ve tekniğine yer verildiği görülmüştür. Kavram öğretiminde yer verilen 15 farklı öğretim yöntem ve tekniğinin toplamda 86 kez kullanıldığı görülmektedir. 2. Sınıf hayat bilgisi ders kitabında hangi kavramın hangi yöntem ve teknikle verildiği tablo 2’de, kavramların öğretiminde kullanılan 15 farklı öğretim yöntem-tekniğinin her birinin kaç kez kullanıldığı tablo 3’te gösterilmiştir.

Ders kitabında kavram öğretiminde oyunla öğretim, drama gibi etkinliklere hiç yer verilmediği görülmektedir. Gezi-gözleme ise bir kavramın öğretiminde yer verilmiştir. Bunun yanında bilgisayar destekli öğretim, internet tabanlı öğretim, tersyüz öğrenme gibi teknolojik alt yapı gerektiren öğretim yöntem ve tekniklerine yer verilmediği görülmektedir. Çoktan seçmeli sorular, boşluk doldurma, soru-cevap, kısa cevaplı sorular gibi öğretim tekniklerine çokça yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid, beyin fırtınası gibi öğretim tekniklerine az da olsa yer verildiği görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

İlkokul çağı, çocuğun temel yaşam becerilerini kazandığı, hayata hazırlandığı bir dönemdir ve bu sebeple çocuğun hayatında çok önemli yer tutmaktadır. İlkokul çağında çocuğu hayata en fazla hazırlayan ders ise hayat bilgisidir. Sağlıklı ve dengeli beslenme, kişisel özellikler, bireysel farklılıklar, sorumluluklar, bayrak ve vatan sevgisi, millî ve dinî bayramlar ve daha birçok kavram öğrencilere ilkökul döneminde hayat bilgisi dersinde verilmektedir. hayat bilgisi öğrencileri adeta hayata hazırlamaktadır. Verilen kavramlara bakıldığında ilkökul düzeyindeki öğrencilerin bilmesi gereken temel kavramlardır. “İstek ve ihtiyaçlar” kavramının birden fazla konu ve temada verildiği görülmektedir. Bu durum verilen bu kavramın önemini göstermektedir. Bir çocuğun önceliklerinin farkında olması çok önemlidir.

Kavram öğretiminde gezi-gözlem oldukça önemli bir yere sahiptir. Aykaç (2011) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin gezi-gözlem, inceleme konusuna çok az yer verdiği görülmüştür. Benzer şekilde bu araştırmada da ders kitaplarında gezi-gözlem, inceleme tekniğine sadece bir konuda yer

verildiği görülmüştür. Gezi-gözlem, inceleme tekniğine ders kitabında yeterince yer verilmiyor olması, öğretmenlerin de bu tekniği yeterince önemsememelerine yol açabilir.

Kavramların insan zihninde organize ve bütüncül şekilde yerleşmeleri için kavram haritaları, zihin haritaları, kavram karikatürleri oldukça önemli bir yere sahiptir. Aktepe vd., (2017)'nin yaptıkları araştırmada da belirttikleri gibi bu teknikleri kullanarak konunun ana hatlarını bir bütün olarak gören öğrencinin böylece daha az kavram yanlışına düşmesi sağlanabilir. Ancak ders kitabında bu üç etkinliğe yer verilme oranının da oldukça düşük olduğu görülmüştür. Kavram bulmacalarına ise hiç yer verilmediği görülmektedir.

Örnek olay yöntemiyle öğrencilere etkili kavram öğretimi gerçekleştirilebilir (Dori, Tal ve Tsaushu 2003; Hartfield, 2010; Merseeth, 1991; Topçubaşı ve Kabapınar'ın 2022). Öğretilmek istenen kazanımla alakalı kavramlara yönelik hazırlanmış senaryolar üzerine sorular sorularak temel kavramlar öğrencilere öğretilir. Ancak araştırmanın bulguları göstermektedir ki ders kitabında örnek olay yöntemine sadece bir kez yer verilmiştir. Gerçek hayatta yaşanması muhtemel durumlara yönelik bir prova niteliği yaşanan örnek olaya kavram öğretiminde daha fazla yer verilmesi, öğretimin kalıcılığı adına faydalı olacaktır.

Araştırmanın bulguları ders kitaplarında oyunla kavram öğretimine yönelik etkinliklere hiç yer verilmediğini göstermektedir. Ancak en etkili öğrenmeler yaparak yaşayarak gerçekleşmektedir. Öğrenciler oyun oynadığında eğlenirken öğrenme fırsatı da yakalamaktadırlar. (Akkuş & Aslan, 2013; Hanbaba & Bektaş, 2007) tarafından gerçekleştirilen araştırmalarda da belirtildiği üzere kavram öğretiminde oyunla öğretime yer verilmesi, öğrenmede kalıcılığı arttırırken kavram yanlışlarını da çok daha aza indirecektir.

2. sınıf hayat bilgisi ders kitabında en çok doğru yanlış, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulara yer verildiği görülmektedir. Ancak bu yöntemler tek başına kullanıldığında etkili kavram öğretimi yapmak, üst düzey düşünme becerilerini kullanabilmek zor olacaktır. Bu sebeple (Pehlivan & Demirel, 2022)'in araştırmalarında da belirttiği gibi bu yöntemler kullanılacaksa tek başına kullanmak yerine görsel ve somut materyallerle desteklenmesi, daha faydalı olacaktır.

Araştırmanın sonuçları göstermektedir ki, Kahveci ve Şeker (2022)'in de araştırmalarında belirttiği gibi hayat bilgisi ders kitabında kavram öğretimine yeterince önem verilmemektedir. hayat bilgisi dersinin öğrenciyi hayata hazırlayan bir ders olduğu düşünüldüğünde kavram öğretimine daha fazla ağırlık verilmelidir. Elbette her teknikten yararlanılarak öğretimde çeşitlilik sağlanmalıdır. Bu çerçevede ilköğretimde kavram öğretimine yönelik birtakım tavsiyelerde bulunulabilir:

- ✓ Kavramların etkili öğretimi için oyun, drama, gezi-gözlem gibi somut yaşantılara dayalı, yaparak yaşayarak öğrenmelere çokça yer verilmesi öğrenmelerin daha etkili ve kalıcı olmasını sağlayacaktır. (Ecevit & Özdemir Şimşek, 2017; Uygun, Akkeyik, & Öztürk, 2018).
- ✓ Kavram öğretim teknikleri, kavram öğretiminde oldukça etkilidir. Kavramların zihinde organize bir şekilde yapılanması, aşama aşama öğretime imkân sağlaması, kalıcı öğrenmelerin ve aktif öğrenci katılımının sağlanması, öğrenci merkezli eğitime uygun olması vb. birçok sebepten kitaplarda çokça yer verilmesi gereken öğretim teknikleridir. Böylece daha etkili öğretimlerin gerçekleştirilmesi sağlanabilir.
- ✓ Ders kitapları, somut materyallerle desteklenerek ve farklı duylara hitap eden etkinliklerin kullanımı teşvik edilerek zenginleştirilebilir (Çalık ve Ayas, 2003). Böylece farklı zeka alanlarına sahip öğrencilerin kavramları daha rahat öğrenmesi (Gardner, 1983) sağlanabilir. Örneğin tasarruf kavramı anlatılırken kâğıt paranın, sağlık personeli kavramı anlatılırken doktor önlüğü, stetoskop gibi materyallerin kullanılması öğrenmenin niteliğini arttıracaktır.
- ✓ Açık uçlu sorulara çokça yer verilerek öğrencilerin kavramlar üzerine düşünceleri ve kavram dünyalarının zenginleşmesi sağlanabilir (Agustianingsih & Mahmudi, 2021).
- ✓ Geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerinin yanında modern öğretim yöntem ve tekniklerine de fazlaca yer verilerek öğrenme yaşantıları zenginleştirilmelidir.
- ✓ Öğretmenlere, hizmet içi eğitimler verilerek kavram öğretimi konusunda bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.

- ✓ EBA gibi eğitim platformlarına kavram haritası, zihin haritası, oyun, drama gibi etkinliklerin kullanıldığı kavram öğretimine yönelik hazır dokümanlar yüklenebilir.
- ✓ En etkili öğrenmeler yaparak yaşayarak sağlanmaktadır. Bu sebeple öğretmenler kavram öğretiminde yaparak yaşayarak öğrenmelere ağırlık verebilirler.

KAYNAKÇA

- Akkuş, Z., & Aslan, H. (2013). Sosyal Bilgiler Dersinde Oyunla Kavram Öğretimi. *International Journal Social Science Research*, 2(2), 61-77.
- Aktepe, V., Cepheci, V., Irmak, S., & Palaz, Ş. (2017). Hayat Bilgisi Dersinde Kavram Öğretimi ve Kavram Öğretiminde Kullanılabilecek Teknikler Üzerine Kuramsal Bir Çalışma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 3(1), 33-50.
- Agustianingsih, R. & Mahmudi, A. (2021). How to Design Open-Ended Questions? : Literature Rewiev
- Ausubel, D. (1968). Educational psychology:Acognitive view. NewYork: Holt, Rinehart,&Winston.
- Aydemir, H., Karalı, Y., & Çelik, Ö. (2018). Hayat Bilgisi 2. Sınıf Dersinde Yer Alan Dün, Bugün, Yarın Temasında Geçen Kazanımların Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 7-21.
- Aydın, G. & Günay Balım, A. (2005). An Interdisciplinary Application Based on Constructivist Approach: Teaching of Energy Topics . Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES) , 38 (2) , 145-166 . DOI: 10.1501/Egifak_0000000113
- Aykaç, N. (2011). Hayat Bilgisi Öğretim Programında Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Sinop İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 113-126.
- Buzan, T., & Buzan, B. (2021). *Zihin Haritaları*. (G. Tercanlı, Çev.) Alfa.
- Bütün Kar, E. (2021). Hayat Bilgisi Dersinde Kavram karikatürü Kullanımının hayat Bilgisi Dersine Yönelik Öğrenci Tutumuna Etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1291-1316.
- Caner, S. (2008). Canlıların Sınıflandırılması Konusunda Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirilerek 5E Modeline Uygulanması ve Kavram Yanılgılarını Gidermedeki Etkinliği. [Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Çalık, M. & Ayas, A. (2003). Çözeltilerde Kavram Başarı Testi Hazırlama ve Uygulama. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 1-17
- Çaycı, B., Demir, M. K., Başaran, M., & Demir, M. (2007). Sosyal Bilgiler Dersinde İşbirliğine Dayalı Öğrenme ile Kavram Öğretimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 619-630.
- Çetinkaya, M., & Taş, E. (2011). Canlıların Sınıflandırılması Konusu İçin Web Destekli Kavram Haritaları ve Anlam Çözümleme Tablolarının Öğrenme Üzerindeki Etkisinin Araştırılması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 180-195.
- Davies, M. (2011). Concept Mapping, Mind Mapping and Argument Mapping: What Are The Differences And Do They Matter? *Springer*, 279-301.
- Dokumacı, Asude; Özdemir Gök, Nihal; Dokumacı, Zinnur;. (2021). *Hayat Bilgisi Ders Kitabı 2*. Devlet Kitapları.

- Dori, Y.J., Tal, R.T. & Tsaushu, M. (2003). Learning and Assessing Biotechnology Topics Through Case Studies With Built-In Dilemmas. *Science Education*, 87(6), 767-793.
- Ecevit, T., & Özdemir Şimşek, P. (2017). Öğretmenlerin Fen Kavram Öğretimleri, Kavram Yanılgılarını Saptama ve Giderme Çalışmalarının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(1), 0-0.
- Erdoğan, A., & Özsevgeç, L. C. (2021). Kavram Karikatürlerinin Öğrencilerin Kavram Yanılgılarının Giderilmesi Üzerindeki Etkisi: Sera Etkisi ve Küresel Isınma Örneği. *Turkish Journal of Education*, 1(2), 1-13.
- Erlandson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., & Allen, S. D. (1993). *Doing Naturalistic Inquiry: A Guide To Methods*. Sage.
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.
- Gündoğan, A., & Gültekin, M. (2008). İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Hayat bilgisi Dersi "Okul Heyecanım" Temasındaki Kavramlara İlişkin Bilişsel Yapıları. *Electronic Journal Of Social Sciences*, 17(65), 233-247.
- Hanbaba, L., & Bektaş, M. (2007). Oyunla Öğretim Yönteminin Hayat Bilgisi Dersi Başarısı ve Tutumuna Etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 115-128.
- Hartfield, P. J. (2010). Reinforcing Constructivist Teaching in Advanced Level Biochemistry Through The Introduction of Case-Based Learning Activities. *Journal of Learning Design*, 3(3), 20-31
- Herman, J. L., Aschbacher, P. R., & Winters, L. (1992). *A Practical Guide to Alternative Assessment*.
- İnel, D., Balım, A. G., & Evrekli, E. (2009). Fen Öğretiminde Kavram Karikatürü Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 3(1), 1-16.
- Kahveci, M., & Şeker, M. (2022). Sosyal Bilgiler Öğrencilerinin İnsan ve Çevre Öğrenme Alanı ile İlgili Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 402-418. doi: 10.21733/ibad.1173451
- Kaşlı, A. F., Aytaç, V., & Erdur, G. (2001). Kavram Haritalama. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(1), 127-136.
- Kaymakci, S. (2012). A Review of Studies on Worksheets in Turkey. *Online Submission*.
- Kılınç, A. (2007). Bir Öğretim Stratejisi Olarak Kavram Haritalarının Kullanımı. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 21-48.
- Kırılmazkaya, G., & Kırbağ Zengin, F. (2016). Öğretmen Adaylarının Fotosentez Konusu Hakkında Kavram Yanılgılarının V-Diyagramı Aracılığıyla Belirlenmesi ve Bu Araca Yöneli Görüşlerinin Tespiti. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1537-1563.
- Kubat, U. (2018). Identifying The Individual Differences Among Students During Learning And Teaching Process By Science Teachers. *International Journal of Research in Education and Science*, 4(1), 30-38.
- Merseth, K. K. (1991). The Early History of Case-Based Instruction: Insights for Teacher Education Today. *Journal of Teacher Education*, 42(4), 243-249.
- Micallef, A., & Newton, P. M. (2022). The Use of Concrete Examples Enhances the Learning of Abstract Concepts; A Replication Study. *Teaching of Psychology*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00986283211058069>
- Miles, M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis : An Expanded Sourcebook*.(2nd Edition). Calif. : SAGE Publications.
- Mueller, A., Johnston, M., Bligh, D., & Wilkinson, J. (2002). Joining Mind Mapping And Care Planningto Enhance Student Critical Thinking and Achieve Holistic Nursing Care. *International Journal of Nursing Terminologies and Classifications*, 13(1), 24-27. doi:10.1111/j.1744-618X.2002.tb00161.x.S

- Mulkah Adebisi, A., Fatimah Abiola, S., & Lukman, Y. (2021). Effects Of Concept-Mapping Instructional Strategy On Senior School Students' Achievement in Biology, Lagos State, Nigeria. *Malaysian Online Journal Of Educational Sciences*, 9(1), 14-23.
- Nakiboğlu, C., & Meriç, G. (2000). Genel Kimya Laboratuvarlarında V-Diyagramı Kullanımı ve Uygulamaları. *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 58-75.
- Nichols, W. D., & Rupley, W.H. (2004). Matching Instructional Design With Vocabulary Instruction. *Reading Horizons: A Journal of Literacy and Language Arts*, 45(1), 55-71.
- Özyürek, M. (1983). Kavram Öğrenme ve Öğretme. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 347-366.
- Passmore, G. G. (1998). Using Vee Diagrams to Facilitate Meaningful Learning and Misconception Remediation in Radiologic Technologies Laboratory Education. *Radiologic Science And Education*, 4, 11-28.
- Pehlivan, H., & Demirel, Ö. (2022). Örnek Olay ve Oyun Yoluyla Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Düzeyine Etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(3).
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basic of Qualitative Research*. Sage.
- Taşkın Can, B., Yaşadı, G., Sönmezer, D., & Kesercioğlu, T. (2006). Fen Öğretiminde Kavram Haritaları ve Senaryolar Kavram Yanılgılarını Giderebilir mi? *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 133-146.
- Tay, B., & Yıldırım, K. (2013). Bilgisayar Destekli Öğretimin Hayat Bilgisi Öğretimi Dersinde Başarıya Etkisi Ve Yönteme İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 84-110.
- TDK. (2022). *Türk Dil Kurumu*. 01 07, 2022 tarihinde Türk Dil Kurumu Web Sitesi: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Topçubaşı, T., & Kabapınar, Y. (2022). Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Gazete Haberleriyle Desteklenmiş Örnek Olay Yöntemi Öğrencilere Çoklu Bakış Açısı Kazandırır mı?: Bir Eylem Araştırması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(2), 1171-1195.
- Toth, P. (2014). The Role of Individual Differences in Learning. *Acta Polytechnica Hungarica*, 11(4), 183-197.
- Uğurel, I., Kesgin, Ş., & Karahan, Ö. (2013). Matematik Derslerinde Yararlanılabilecek Alternatif Bir Öğrenme ve Değerlendirme Aracı:Kavram Karikatürü. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 313-337.
- Uygun, K., Akkeyik, U., & Öztürk, C. (2018). Eğitsel Oyunların Sosyal Bilgiler Öğretimine Etkisi: Etkinlik Örneği. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 3 (2), 75-92.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED SUMMARY

We use concepts to name events, actions or objects in our life. Thus, objects can be grouped according to their common or opposite aspects and they can be distinguished more easily. Concepts are not tangible entities that have a form or a body. It is a way of thinking in which tangible entities are named based on some of their specifications. The general framework of the concepts is certain. Although the general framework is certain, the concepts do not evoke exactly the same in every individual. Individuals' life, experiences, family, place of residence and many other factors affect the meanings they attribute to the concepts. For this reason, while teaching the concepts, it is necessary to consider all the parameters that, in short, may affect the student's former life and experiences, personal differences, place of residence, family, traditions and customs. It would be useful to use personal differences, student-centered approaches that may prioritize interests and needs of an individual as well as teaching methods and techniques. Using student-centered teaching methods and techniques in concept teaching will enable students to learn concepts better, develop a sense of responsibility, and associate the new

information they will learn with their past life. There are many contemporary teaching methods and techniques that can be used in concept teaching. Concept maps, mind maps, concept change texts, concept cartoons, Vee diagrams, diagram meaning analysis tables, and worksheets are some of the student-centered teaching methods and techniques that can be used in concept teaching. Teachers should frequently include these methods and techniques in classrooms. These methods and techniques should be frequently included in the textbooks and teachers should be encouraged in this direction, and would be like a guide for teachers. Many studies on concept teaching have been found in the literature, but no study has been found in which the concepts given in the primary school second grade life studies textbook and the methods and techniques used in teaching these concepts have been found. Thus, this research has been conducted on this need. This study seeks to answer two questions. To look for the concepts provided in the Primary Education 2nd Grade Life Studies textbook and the teaching methods and techniques used in teaching these concepts. In this study, in which answers to these questions are sought, a qualitative research model was preferred. Qualitative research is a type of research in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are preferred, and aimed to reveal the individual or events subject to the research in the natural environment as realistically and as a whole. In this study, document analysis technique was used in the application of the qualitative model. In document analysis, book, document or documents containing information about the research subject are analyzed. For this reason, documents are seen as important information sources preferred in qualitative research. In order to collect the data required in a research, it can be gathered through documents without the need for observation or interview. In this study, since the primary school 2nd grade Life Studies textbook will be examined, document analysis was preferred. This research consisted of three stages. In the first stage, the 2nd grade Life Studies textbook was scanned by the researchers and the concepts included were listed. In the second stage, as a result of the scanning, the concepts in the 2nd grade Life Studies textbook were listed and tabulated. In the third stage, it was looked at which teaching method and technique were used in the book to provide the students with the concepts listed in the previous stage. After determining the teaching methods and techniques in which the concepts were given, it was examined which method and technique was used in the book and how many times in total. In order to ensure the validity and reliability of the research, the concepts identified and the methods and techniques used in the teaching of these concepts were examined and tabulated by two experts and two classroom teachers at different times. More than 80 percent consensus was achieved by coming together at different times on the identified concepts. The data collected in the research were re-examined at different times and coded as well as objectivity tried to be ensured. In the analysis of the data collected in the research, the descriptive analysis method, which is one of the qualitative analysis methods, was preferred. The data collected in the descriptive analysis are processed into the predetermined themes, described and finally interpreted. In this research, six themes were determined: life in our school, life in our home, healthy life, safe life, life in our country and life in nature. While determining the themes, the primary school 2nd grade Life Studies textbook was used. Data analysis was carried out according to these six themes. Each researcher examined the concepts in the textbook separately and then came together to give the concepts their final form. The concepts that were given their final shape placed in the previously determined themes. After the concepts were determined, the number of times each of the methods and techniques used in the teaching of these concepts was determined and tabulated. The 2nd grade Life Studies textbook was scanned and 49 main concepts and 12 topics were mentioned and a total of 61 concepts were found. It was seen that 15 different teaching methods and techniques were used in the teaching of the concepts determined as a result of the research. It is seen that 15 different teaching methods and techniques used in concept teaching are used 86 times in total. It is seen in the textbook that activities such as teaching with games and drama are not included in concept teaching. Travel-observation is included in the teaching of one concept. In addition, it is seen that teaching methods and techniques that require technological infrastructure such as computer-assisted teaching, internet-based teaching, flipped learning are not included. It is seen that teaching techniques such as multiple choice questions, filling in the blanks, question-answer, and short-answer questions are included a lot. In addition, it is also seen that teaching techniques such as diagnostic branched tree, structured grid, and brainstorming are given a less place.